

MUSEUM
ARNHEM

JAARSTUKKEN
2018

MAZARS

28 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt

voor identificatiedoeleinden

INHOUDSOPGAVE

1. Algemeen	3
2. Verslag Raad van Toezicht	6
3. Bestuursverslag	8
4. Jaarrekening	18
5. WNT-verantwoording	41
6. Controleverklaring accountant	43

28 MAART 2019 2

 Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

1. Algemeen

Adresgegevens Stichting Museum Arnhem

Utrechtseweg 87
6812 AA Arnhem

tijdelijk adres per 17-11-2017:

Weerdjesstraat 70
6811 JE Arnhem

Kamer van Koophandel
53141431

Museum Arnhem

Museum Arnhem is hét museum voor moderne en hedendaagse kunst van de stad Arnhem en bestaat in 2020 100 jaar. Voorheen stond het museum bekend als Gemeentemuseum Arnhem en later Museum voor Moderne Kunst Arnhem (MMKA) en maakte het organisatorisch deel uit van de Gemeente Arnhem. Op 6 juli 2011 is de Stichting Musea Arnhem opgericht en op 1 januari 2014 is het museum verzelfstandigd en valt sindsdien onder deze stichting. Per 6 oktober 2015 is de naam gewijzigd in Stichting Museum Arnhem.

Museum Arnhem is binnen het Nederlands museumlandschap een betekenisvol museum voor moderne en hedendaagse kunst en trekt met een aantrekkelijke en onderscheidende programmering bezoekers uit het hele land. Het museum profileert zich met het thema Kunst & Samenleving. Dat thema is zowel actueel als diep geworteld; het museum heeft zich in de loop der jaren onderscheiden met werk van magisch realisten, kunst van vrouwen, niet-westerse kunst en vormgeving. Museum Arnhem is actief, open en zichtbaar en heeft betekenis voor Arnhemmers en alle andere bezoekers. De cultuurhistorische collecties worden gepresenteerd in het Erfgoedcentrum in Rozet, in samenwerking met Rozet (Gelderland Bibliotheek). Hier wordt het verhaal van Arnhem en omgeving verteld.

Statutaire doelstelling

Het doel van Stichting Museum Arnhem is het verwerven, behouden, onderzoeken, presenteren, documenteren en geven van bekendheid aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mensen en de omgeving van doeleinden van studie, educatie en genoeg.

Missie

De missie van Museum Arnhem is:

Museum Arnhem brengt kunst naar mensen toe: vanuit het hart. Wij zoeken daarbij steeds naar de verbinding: met u, met de stad en met het nu. Kunst die gaat over de samenleving en de positie van mensen is wat onze collecties realisme, hedendaagse kunst en vormgeving verbindt. Op onze unieke locatie waar natuur- en cultuurbeleving samenkomen, willen wij inzicht én uitzicht bieden. Wij doen dat met een gevarieerd en gedurfd programma.

28 MAART 2019 3

Mazars N.V.
Gewaarmerkt

voor identificatiedoeleinden

Governance

De bestuurlijke organisatie van Stichting Museum Arnhem is een Raad van Toezicht-model. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de raad van toezicht, alsmede die van de directeur-bestuurder zijn vastgelegd in de statuten van de stichting en verder uitgewerkt in een directie-reglement.

De raad van toezicht toetst het artistiek-inhoudelijke beleid in relatie tot het vastgestelde meerjarenbeleid. De raad ziet toe op een doelmatige en controleerbare besteding van de middelen en adviseert de directie waar nodig. De raad spreekt zich uit over de begroting en de jaarrekening. Tevens is de raad verantwoordelijk voor de aanstelling en honorering van de directeur-bestuurder.

De raad van toezicht en de bestuurder onderschrijven de Governance Code Cultuur en dragen zorg voor naleving van deze code. De raad van toezicht werkt met een actuele en vastgestelde profielschets en een rooster van aftreden. De leden zijn onafhankelijk. De raad evalueert periodiek zijn eigen functioneren. In een eigen bericht gaat de raad hier nader op in.

Samenstelling directie

De directie vormt het bestuur in de zin van de wet en bestaat uit één directeur: mevrouw drs. S.M. Bak.

Samenstelling raad van toezicht

Stichting Museum Arnhem heeft een raad van toezicht, bestaande uit vier personen. Dit zijn:

	Aantreden	1 ^e termijn	2 ^e termijn
De heer drs. F.H. Candel (voorzitter)	17-12-2013	2017	2021
De heer mr. M.H.E. Frommé	18-02-2014	2018	2022
Mevrouw H.C.M. van der Linden ba.	18-02-2014	2018	2020
De heer mr. E.A.M. Schwirtz	21-09-2016	2020	

Subsidiëring Gemeente Arnhem

De stichting Museum Arnhem heeft eind 2015 een nieuw (meerjaren)beleidsplan voor de toekomst voor Museum Arnhem geschreven; *Vergezicht Museum Arnhem*. Daaraan gekoppeld is een bedrijfsplan opgesteld. Op basis van deze toekomstvisie heeft de Gemeenteraad van Arnhem in januari 2016 ingestemd met het beschikbaar stellen van gelden voor een uitbreiding en vernieuwing van Museum Arnhem op de huidige locatie.

Op basis van deze visie en de daarvan door het museum afgeleide indicatoren op jaarbasis, is voor de uitvoering van activiteiten in 2018 subsidie aangevraagd bij de Gemeente Arnhem. Deze is ook verleend. Na afloop van ieder jaar legt het museum inhoudelijk en financieel verantwoording af in de jaarstukken.

Overige financiering.

Voor projecten worden aanvullende projectsubsidies aangevraagd bij landelijke en lokale fondsen. Regulier heeft het museum naast de subsidie eigen inkomsten onder andere uit kaartverkoop en de museumwinkel. In verband met de tijdelijke sluiting van het museum aan de Utrechtseweg sinds november 2017, zijn deze eigen inkomsten in 2018 niet gerealiseerd.

M A Z A R S

28 MAART 2019₄

AB

Mazars N.V.
Gewaarmerkt

voor identificatiedoeleinden

ANBI

Stichting Museum Arnhem is door de Belastingdienst per 6 juli 2011 aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Museumregister en museumvereniging

Museum Arnhem is een geregistreerd museum en is lid van de Museumvereniging.

Controle verklaring

De jaarstukken van 2018 van Stichting Museum Arnhem zijn door Mazars N.V. gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring.

28 MAART 2019₅

AB

Mazars N.V.
Gewaarmerkt

voor identificatiedoeleinden

2. Verslag van de raad van toezicht

Algemeen

Begin 2018 bleek dat de aanbesteding voor de vernieuwing van Museum Arnhem ver boven budget lag. De Gemeente Arnhem heeft om die reden de aanbesteding ingetrokken. Hiermee kwam het museum in lastig vaarwater, namelijk onzekerheid over de doorstart van het bouwproject en een langere duur van de tijdelijke sluiting van het museum. Dit werd versterkt door een nieuwe discussie in de Gemeenteraad van Arnhem over de locatie van het museum. Uiteindelijk is eind december 2019 op basis van onderzoeken naar stichtingskosten van nieuwbouw in de binnenstad van Arnhem en extra economische effecten, besloten om de bouw door te starten op de huidige locatie met de toekenning van een extra budget van 7,5 miljoen euro.

De focus voor de Raad van Toezicht in 2018 lag bij het verkrijgen van helderheid over het voortzetten van het bouwproject, het goed zichtbaar blijven van het museum, de lobby voor het doorzetten van het project bij stakeholders en de gemeente en de continuïteit van de organisatie.

Verloop 2018

De Raad van Toezicht ziet toe op het uitvoeren van het beleid, vertaald in jaarprogramma's en doelstellingen van het museum. Door de ingetrokken aanbesteding in 2018 kwam dat in een ander daglicht te staan. De voorbereidingen voor herinrichting, openingscampagne, programma na opening en de daarbij horende organisatieopbouw zijn opgeschort. In plaats daarvan is een groot collectieproject opgestart en is het programma 'zichtbaarheid Museum Arnhem tijdens de sluiting' versterkt. De raad constateert dat het museum er in slaagt om goed zichtbaar te zijn in Arnhem en zich inspant om vorm te geven aan de strategische doelstelling om de verbinding met Arnhem en de Arnhemmers te versterken. Daarnaast constateert de raad dat het museum zijn verantwoordelijkheid neemt voor de collectie, door de langere sluiting te gebruiken om de collectie volledig door te lopen, ontbrekende basisregistratie aan te vullen en te digitaliseren. Er zijn stappen gezet in de bedrijfsvoering processen, waaronder het AVG beleid. De controlefunctie was op interim basis ingevuld. Inmiddels heeft het museum een nieuwe controller aangetrokken.

Vernieuwing

Het vernieuwingstraject had de grootste aandacht van de raad. Na het intrekken van de aanbesteding hadden de opties voor een mogelijke doorstart en de politieke besluitvorming daarvoor de grootste aandacht van de Raad van Toezicht. De voorzitter van de raad en de directeur-bestuurder hebben na de verkiezingen met de college-onderhandelaren gesproken. In het coalitieakkoord is vastgelegd dat de ontstane situatie rondom het museum moest worden opgelost en is er een extra budget van 7,5 miljoen euro beschikbaar gesteld. In de discussies in de gemeenteraad en in de stad over de locatie van het museum heeft de Raad van Toezicht de urgentie voor het museum ondersteund.

Transitie

In 2018 is de in 2017 ingezette transitie volledig afgerond. Deze transitie in het verlengde van de vernieuwing en tijdelijke sluiting van het museum betrof verhuizing van het museum naar tijdelijke kantoren en depots en uitvoer geven aan aanpassing van de

M A Z A R S

28 MAART 2019₆

AB

Mazars N.V.
Gewaarmerkt

voor identificatiedoeleinden

personele bezetting; een pijnlijke maar overmijdelijke stap. Ten aanzien van de afronding constateert de raad van toezicht dat dit zorgvuldig is gedaan binnen de daarvoor gemaakte afspraken met vakbonden en dat het museum vanuit goed werkgeverschap vorm heeft gegeven aan deze reorganisatie. Een oud-medewerker heeft haar ontslag aangevochten bij de rechter. Museum Arnhem is hierin in het gelijk gesteld.

Governance

De principes van de Governance Code Cultuur zijn ook in 2018 aan de orde geweest. Er is een rooster van aftreden van de Raad van Toezicht en het profiel van de raad is aangescherpt in het kader van een ontstane vacature.

Het functioneren van de Raad van Toezicht is extern geëvalueerd in 2018. Dat heeft geleid tot een andere opzet van de vergaderingen en het besluit om de Raad van Toezicht in 2019 te versterken met een nieuw lid met aansluiting op de creatieve industrie, jongerencultuur en binding met de gemeente Arnhem. De werving is inmiddels gestart. Er is een functioneringsgesprek gevoerd met de directeur-bestuurder.

Toezicht

In het verslagjaar is vier keer regulier vergaderd met de directeur-bestuurder. Het hoofd bedrijfsvoering was bij drie van deze vergaderingen aanwezig en de controller was aanwezig bij de financiële agendapunten.

In maart zijn de jaarstukken besproken met de accountant en in de vergadering van 19 september 2018 is de onderbouwde begroting voor 2019 besproken en goedgekeurd. De Risico Inventarisatie staat jaarlijks op de agenda en is in december besproken.

In alle vergaderingen zijn tussenrapportages (financieel en inhoudelijk) geagendeerd en besproken. De voortgang van het ontwerp en de bouw is in alle vergaderingen besproken. Met betrekking tot de ontstane situatie rondom de aanbesteding is de Raad van Toezicht een keer extra bij elkaar gekomen op 21 februari 2018.

De voorzitter van de raad heeft voorafgaand aan iedere vergadering agendaoverleg met de directeur-bestuurder. Tevens is er twee weken voorafgaand aan de vergadering van de raad een vergadering van auditcommissie waarin de jaarstukken, de begroting en de kwartaalrapportages zijn besproken en de financiële verslaglegging wordt afgestemd. Hiervan wordt verslag gedaan in de vergadering van de Raad van Toezicht. De directeur-bestuurder praat de voorzitter van de raad tussentijds bij over grote en snelle ontwikkelingen en op punten is er voor advies tussentijds overleg tussen de directeur-bestuurder en de portefeuillehouders in de raad. In 2018 is er frequent tussentijds contact geweest tussen de directeur-bestuurder en leden van de Raad van Toezicht over het bouwproces, zowel informerend als adviserend.

De raad kent twee vaste commissies: een auditcommissie en een remuneratiecommissie. De auditcommissie bestaat uit de heren Frommé (voorzitter) en Schwirtz. De remuneratiecommissie uit de heren Schwirtz en Candel. De heer Frommé is de contactpersoon uit de Raad van Toezicht voor de Personeelsvertegenwoordiging. In 2018 was een kennismakingsgesprek.

Naast de formele momenten zijn leden van de Raad van Toezicht geregeld aanwezig bij activiteiten van het museum. Leden van de Raad van Toezicht waren aanwezig bij de behandeling van de vernieuwing van het museum in de gemeenteraad en de raad was voltallig aanwezig bij de besluitvorming.

28 MAART 2019 7

Mazars N.V.
Gewaarmerkt

voor identificatiedoeleinden

3. Bestuursverslag

Het jaar 2018 was voor Museum Arnhem een ander jaar dan voorzien en gepland. In februari 2018 heeft de Gemeente Arnhem - de eigenaar van het museumgebouw en de opdrachtgever van het bouwproject - de aanbesteding van de verbouw en uitbreiding van het museumgebouw (de vernieuwing) ingetrokken. Na sluiting van de aanbestedingstermijn in februari bleek dat voor het bouwkundig bestek slechts één aannemer had ingeschreven, de geoffreerde kosten voor de verbouwing waren te hoog. Dit betekende voor het museum een onzekere periode. Het bouwproject lag stil, er was geen duidelijkheid over het vervolg ervan en de sluiting van het museum zou langer gaan duren dan voorzien.

In dit bestuursverslag wordt de wijze waarop het museum in deze setting de beleidsdoelstellingen realiseert, de achtergronden en de consequenties van de ontstane situatie nader beschreven en de doorwerking ervan in de financiën toegelicht.

Bouwproject

Kort het verloop

Na het intrekken van de aanbesteding, is er in opdracht van het college van B&W onderzocht wat de oorzaken zijn voor het niet slagen van de aanbesteding. Deze analyse is gepubliceerd in een brief aan de Gemeenteraad op 15 mei 2018, na de Gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart en in de periode van coalitie-onderhandelingen. Het museum heeft tijdens de coalitieonderhandelingen bepleit om het project door te starten. In het coalitieakkoord is het volgende vastgelegd:

Afspraak 3.13: We willen Museum Arnhem behouden voor de stad. Er is een financieel knelpunt dat we willen oplossen. Het college komt zo snel mogelijk met een voorstel. We reserveren maximaal € 600.000,- aan kapitaallasten. Daarmee is er € 7,5 miljoen beschikbaar om het knelpunt op te lossen.

Na raadsvragen aan het college over het vervolgtraject is op 3 juli een motie “*Er zijn misschien meer reële opties voor het museum*” aangenomen met daarin de opdracht aan het college om onder andere onderzoek te doen naar de kansen, risico's en directe economische effecten bij vestiging van Museum Arnhem in de binnenstad vs. vestiging op de huidige locatie.

Deze onderzoeken, op basis waarvan de wethouder stakeholders in de stad om hun opinie heeft gevraagd, zijn verschenen op 4 oktober 2018. Het college van B&W heeft op basis van de onderzoeken en de reacties van stakeholders besloten om de verbouw en uitbreiding van het museum te hervatten op de huidige locatie. Dit voorstel is tijdens de besluitvormende Gemeenteraadsvergadering op 19 december 2018 met 33 stemmen voor en 6 tegen aangenomen, inclusief een amendement “*restant budget naar algemene reserve*”.

 MAZARS

28 MAART 2019⁸

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Vervolg

Begin 2019 start Gemeente Arnhem een nieuwe aanbestedingsprocedure en wordt er een nieuwe planning van de vernieuwing opgesteld. Als de procedure slaagt, kan er in 2019 begonnen worden met de bouw.

Gevolgen voor het museum

Voor Museum Arnhem heeft het intrekken van de aanbesteding grote gevolgen. Het museum verkeerde lange tijd in onzekerheid over het vervolg van de bouw en de manier waarop het museum zijn museale functie in de toekomst kan invullen. Daarbovenop kwam wat er afgelopen jaren is opgebouwd onder druk te staan, zoals de stijgende bezoekerslijn, de naamsbekendheid, het versterkte aanbod voor onderwijs en vaste samenwerkingsprojecten. De (meer)jarenplanning was niet meer actueel. Het voor 2018 ontwikkelde programma *Zichtbaarheid tijdens de sluiting*, met activiteiten in de stad, moest worden aangepast aan een langere sluiting. En de voorbereidingen voor de herinrichting zijn opgeschort. Op basis van de besluitvorming van de Gemeenteraad eind 2018, kunnen in 2019 nieuwe (meerjaren) plannings worden gemaakt en kan de voorbereiding van de herinrichting worden opgestart.

Uitwerking beleid

Door de tijdelijke sluiting van het museum, is met name de publiekstaak van het museum op andere wijze uitgevoerd. Het museum heeft niet meer de beschikking over een gebouw waar het collectie kan presenteren, tentoonstellingen kan maken en publiek kan ontvangen. Door de langere sluiting zijn ook andere projecten en activiteiten in 2018 anders vormgegeven. Dit gebeurt binnen de beleidsvisie van het museum. Het museum is vanuit de lopende begroting op zoek gegaan naar een tijdelijke locatie voor de presentatie van actuele kunst en ontwerp. Eind 2018 is er een geschikte locatie gevonden. Met ingang van 1 januari 2019 huurt het museum de Walburgiskerk (looptijd 2 jaar met de mogelijkheid om te verlengen). Het museum heeft de taak om de collectie goed te beheren. De sluiting wordt benut om een inhaalslag te maken in de collectietaak.

Kunst & Samenleving

Het kernthema van Museum Arnhem is Kunst & Samenleving. Dat thema wordt vertaald in onderliggende doelstellingen; vergroten en verbreden van publiek, vergroten van de rol en betekenis voor Arnhem en Museum Arnhem houdt haar positie als landelijk kunstmuseum. De bedrijfsvoering van het museum ondersteunt deze doelstellingen. Het ontwikkelen van Ondernemerschap is een onderliggende doelstelling bij Bedrijfsvoering. Niet al deze doelstellingen kunnen tijdens de sluiting worden gerealiseerd. Onderstaand wordt dat verder toegelicht.

Extra collectieproject: Registratie en Restauratie Collectie

Tijdens de sluiting was een collectieproject voorzien ter voorbereiding van de verhuizing naar het nieuwe depot; onderdeel van het bouwproject. Dit project is uitgebreid tot een veelomvattender collectieproject waarbij alle collecties worden nagelopen. Ontbrekende basisregistratiegegevens worden aangevuld, de conditie van de stukken wordt geduid, er wordt een herkenningfoto gemaakt, deze wordt gekoppeld aan het kunstwerk in het

28 MAART 2019⁹

AB

Mazars N.V.
Gewaardeerd

voor identificatiedoeleinden

collectiemangementsysteem en objecten worden voorzien van een barcode. In 2018 is dit voorbereid en is de projectgroep met tijdelijke medewerkers en een externe projectleider samengesteld. Het project wordt in 2019 en 2020 uitgevoerd.

Aanvullend zijn en worden in 2018 en 2019 de deelcollecties sieraden en hedendaagse kunst uitgebreider beschreven. Deze laatste collectie wordt inhoudelijk opnieuw onderzocht en ontsloten aan de hand van maatschappelijke thema's. In 2018 waren voor de herinrichting ook restauraties van kunstwerken voorzien. Deze worden nu met ingang van 2019 uitgevoerd.

Vergroten en verbreden publiek en vergroten rol en betekenis voor Arnhem.

Het museum zet nadrukkelijk in op zichtbaar blijven als museum en het bereiken van nieuwe publieksgroepen. Dit door nieuw publiek op te zoeken en aan te sluiten op evenementen en festivals in de stad.

In 2018 is gestart met dit programma. Museum Arnhem heeft meegedaan aan de Arnhemse festivals Hoogte80 en Innovate. Voor ouderen is er een project ontwikkeld voor zorgbehoevende ouderen, gericht op het ophalen van herinneringen. In de media publiceren we artikelen over onze collectie: de rubriek "Museum Arnhem in de Wijk" in de Arnhemse Koerier en "Verborgene Parel" in de Gelderlander, inclusief een presentatie in het Erfgoedcentrum.

Het onderwijs is een belangrijke doelgroep van het museum. Het museum komt nu naar de scholen toe en het programma in het Erfgoedcentrum is versterkt. In 2018 hebben we interactieve lessen verzorgd op scholen met het project "Siermakers". Afgelopen jaar is een groot project voorbereid voor het MBO. Dit project start in 2019.

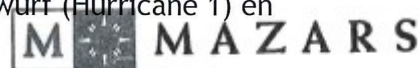
Landelijk Museum

Museum Arnhem kan de collectie en tentoonstellingen nu niet presenteren in een museumgebouw. Daarmee is de publieksfunctie voor landelijke publiek beperkt en anders ingevuld. Naast reguliere bruiklenen heeft het museum topstukken uit de collecties uitgeleend aan andere musea voor tentoonstellingen en presentaties, waaronder een presentatie van sieraden van Museum Arnhem in CODA. De belangrijkste magisch realisten worden nu gepresenteerd in het Rijksmuseum.

Museum Arnhem verzorgde samen met ArtEZ een onderdeel in de tentoonstelling van State of Fashion, een vierjaarlijks internationaal mode-event in Arnhem.

Voor de tijdelijke locatie is het eerste project in basis voorbereid. Met deze presentatieplek kan het museum een landelijke rol vervullen voor actuele kunst en ontwerp.

Begin 2018 is er een nieuw collectiebeleidsplan vastgesteld voor de periode 2018 t/m 2021, inclusief het tweejaarlijkse aankoopbeleidsplan (2018 en 2019, met een herziening daarvan in 2019 voor de jaren 2020 en 2021). De collectievorming van het museum vindt plaats binnen het thema Kunst & Samenleving. Aandachtspunten in het verwervingsbeleid zijn onder meer gender, migratie, niet-Westerse perspectieven en kritische reflectie op post koloniaal denken. Museum Arnhem verzamelt (inter)nationaal, waarbij het extra aandacht heeft voor Arnhemse kunst van (inter)nationale betekenis. Met het verzamelbeleid versterkt Museum Arnhem zijn positie als landelijk kunstmuseum. In 2018 hebben we werk aangekocht en geschonken gekregen van onder meer Cristina Lucas (video-installatie Unending Lightning), Moyna Flannigan (the Bather), Raquel Maulwurf (Hurricane 1) en James Brown (View from a Window of my other house).

28 MAART 2019

10

Mazars N.V.
Gewaarmerkt

voor identificatiedoeleinden

In separate overzichten staan alle activiteiten, verwervingen en uitgaande bruiklenen toegelicht.

Bedrijfsvoering

Als gevolg van de sluiting was er in 2017 een transitietraject, bestaande uit: het leeg opleveren van het museumgebouw, zoeken en verhuizen naar tijdelijke depots en tijdelijke kantoren en een transitietraject voor medewerkers wiens functie kwam te vervallen. Begin 2018 liep deze transitie op onderdelen nog door, zoals inrichting tijdelijke depots en enkele transitietrajecten met medewerkers. Voor de depots is een tijdelijk collectiehulpverleningsplan opgesteld.

In 2018 zijn werkprocessen op verschillende terreinen opgesteld of herzien. Midden 2019 is dat gereed en zijn alle noodzakelijke werkprocessen beschreven en in kaart. Belangrijk daarin was de Wet op de Privacy, die is meegenomen in de protocollen.

Daarnaast zijn de volgende zaken in 2018 (verder) opgepakt (en afgerond):

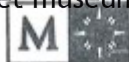
- Inventariseren, beschrijven en implementeren van het voor Museum Arnhem passende AVG-beleid (Algemene Verordening Gegevensbescherming).
- Opnieuw opzetten van het digitale archief: nieuwe indeling ingevoerd.
- Jaarlijkse up-date van de RisicoInventarisatie & Evaluatie (RI&E), waarbij in kaart wordt gebracht waar de grootste risico's liggen en welke acties ondernomen worden om risico's te beperken.
- Organisatieontwikkeling: vervolgtraining gastvrijheid, organisatie- en functie-competenties, trainingen feedback en invulling vacatures volgens organogram.
- Tijdelijke uitbreiding van de organisatie voor programma zichtbaarheid tijdens sluiting en het Registratie- en Restauratieproject.
- Opzetten zakelijke vriendenvereniging.

Risico Inventarisatie en -beoordeling staat structureel op de agenda. Op dit moment is, naast de AVG, de voortgang van het ontwerp en de vernieuwing van het museum het belangrijkste item op deze agenda en heeft Museum Arnhem gestructureerd overleg hierover met gemeente Arnhem. Een substantieel deel van de risico's heeft betrekking op het voeren van een museum in een museumgebouw. Als gevolg van de sluiting van het museum gedurende heel 2018 deden deze exploitatierisico's zich niet voor.

Fondsenwerving en sponsoring

Vaste partners van Museum Arnhem zijn de Gemeente Arnhem en de BankGiro Loterij. Met hen heeft Museum Arnhem een overeenkomst van jaarlijkse bijdrage. Daarnaast wordt het museum gesteund door de Vrienden van Museum Arnhem.

Sinds 2010 is Museum Arnhem vaste partner van de BankGiro Loterij. Museum Arnhem gebruikt de jaarlijkse bijdrage van de BankGiro Loterij voor aankopen van kunstwerken, het uitvoeren van restauraties en het presenteren van de collectie. In 2017 is de samenwerking geëvalueerd en verlengd tot 2022. Tijdens de sluiting van het museum wegens verbouwing, blijft Museum Arnhem aankopen doen. Deze zullen in de nieuwe inrichting te zien zijn. Daarnaast worden er belangrijke collectieobjecten gerestaureerd. Museum Arnhem reserveert in overeenstemming met de BankGiro Loterij een deel van de bijdrage voor de nieuwe collectiepresentatie na heropening van het museum.

 MAZARS

28 MAART 2019¹¹

 Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Museum Arnhem heeft in 2018 bijdragen ontvangen van onder meer ArtEZ, Fonds21, Ondernemersfonds Arnhem, Prins Bernhard Cultuurfonds Gelderland, Provincie Gelderland, Rabobank Arnhem en Omstreken, Stichting Modekern, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Titus Fonds) en VSBfonds. De Vereniging Vrienden van Museum Arnhem toont zich ook tijdens de periode van sluiting een waardevolle partner en organiseerde voor haar donateurs diverse excursies en lezingen rondom de collectie van het museum.

Vooruitblik 2019

Museum Arnhem trekt de activiteiten om zichtbaar te blijven en nieuw publiek te bereiken door in 2019, rond het opstellen van de werkprocessen af en continueert de organisatieontwikkeling.

Het Registratie- en Restauratieproject Collectie is na de voorbereidingsfase in 2018 in 2019 van start gegaan.

In 2019 start de programmering op de tijdelijke locatie.

De voorbereidingen voor de herinrichting van Museum Arnhem worden weer opgepakt, waaronder de openingspresentaties, het tentoonstellingsprogramma, de herinrichting van de tuin en het interieurontwerp.

Ontwikkelingen na boekjaar

In het verlengde van het besluit van de Gemeenteraad van Arnhem op 19 december 2018 om het investeringskrediet te verhogen met € 7.500.000 voor het hervatten van de vernieuwing van Museum Arnhem op de huidige locatie, wordt een nieuwe aanbesteding voorbereid en ingezet door de Gemeente Arnhem.

Toekomstige externe ontwikkelingen

Toekomstige externe ontwikkelingen die voor Museum Arnhem relevant zijn, zijn onder andere de toenemende vergrijzing, andere vormen van vrijetijdsbesteding bij jongere generaties en een diverse samenleving waarin grote groepen geen musea bezoeken. Museum Arnhem benut de sluiting om nieuw en ander publiek te trekken en nieuwe publieksstrategieën te ontwikkelen.

De door het Rijk aangekondigde stelselherziening voor cultuur voor de volgende cultuurperiode krijgt komend jaar zijn beslag.

Financiële informatie

Behaalde opbrengsten, gerealiseerde uitgaven en resultaat(bestemming)

De begroting over 2018 is onderdeel van het goedgekeurde meerjarenbeleidsplan en de bijbehorende financiële prognose voor de periode 2015-2020. In deze periode worden het beleidsplan en de financiële prognose gekenmerkt door de voorgenomen vernieuwing en dienstengevolge tijdelijke sluiting van het museum. In het meerjarenplan was de start van

M M A Z A R S

28 MAART 2019 12

AB Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

de verbouwing in 2018 en heropening eind 2019 voorzien en is het museum sinds ultimo november 2017 gesloten. Voorafgaand aan de majeure vernieuwing en tijdelijke sluiting van het museum is in 2017 een transitie doorgevoerd, waarbij werd uitgegaan van een negatief resultaat van € 357.657. Het uiteindelijke genormaliseerde resultaat viel in 2017 € 205.796 gunstiger uit en bedroeg uiteindelijk € 151.861 negatief. Dit verlies zou in 2018 gecompenseerd worden vanuit het (begrote) positieve resultaat.

Gezien de sluiting van het museum, waren voor 2018 geen publieks-, sponsor- of winkelopbrengsten begroot. In 2018 zijn desalniettemin directe baten ad € 18.332 uit onder andere educatieve projecten en indirecte baten ad € 110.021 gerealiseerd en € 275.332 aan fondsbijdragen ontvangen en/of fondsbijdragen uit 2017 overgeheveld. Ter dekking van de in 2018 begrote (exploitatie)lasten, is een Gemeentelijke subsidie ad € 2.793.000 aangevraagd en was er een positief resultaat ad € 324.800 begroot, welke direct aan de verplichting ten behoeve van dekking van investeringen in de inrichting van de nieuwbouw zou worden toegevoegd. Op basis van de begroting 2018 heeft Gemeente Arnhem een subsidie ad € 2.848.313 beschikbaar gesteld. In totaliteit zijn de baten in 2018 daarmee uitgekomen op € 3.251.998, waar deze op € 3.010.500 waren begroot. Het percentage eigen inkomsten* is in 2018 uitgekomen op 9,9%; gecorrigeerd met de gereserveerde Toekomstige Investeringsverplichting (zie hieronder) is het eigen-inkomsten-percentage 17,4%. Het percentage van eigen inkomsten (*inclusief publieke bijdragen*) afgezet tegen de gemeentelijke subsidie is 14,2% respectievelijk 25,6%.

* Op basis van de methodiek van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap: de verhouding tussen de eigen inkomsten (directe en indirecte opbrengsten en bijdragen uit *private* middelen) en de structurele subsidie.

Als gevolg van de uitstel in de start van de vernieuwing van het museum en onzekerheid ten aanzien van de nieuwe start en geplande heropening (verlegd van 2019 naar 2021), is ten opzichte van de lastenbegroting 2018 op een aantal uitgaven onderbested. De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- uitstel van aanstelling van een Hoofd Publiek & Programma, stadsconservator en curator, alsook een tijdelijke productieleider, waardoor op de personele lasten in 2018 een onderbesteding van om en nabij € 330.000 is gerealiseerd (lagere personeelslasten dan begroot);
- uitgestelde behoefte aan (bouw)advies en begeleiding, waardoor op de organisatiekosten in 2018 een onderbesteding van € 100.000 is gerealiseerd (lagere organisatiekosten dan begroot);
- vertraging in de begrote Registratie en Restauratie van de collectie, waardoor hier om en nabij € 135.000 is onderbested (lagere tentoonstellingskosten dan begroot);
- vertraging in de realisatie van een tijdelijke presentatieruimte*, waardoor in 2018 een onderbesteding van € 135.000 is gerealiseerd.

* De uitgaven voor een tijdelijke presentatieruimte waren met het zicht op heropening eind 2019 oorspronkelijk niet begroot voor 2018. Naar aanleiding van de ingetrokken aanbesteding in februari 2018 en verwachte opschorting van de heropening, is gedurende het lopende boekjaar besloten een tijdelijke presentatieruimte in de lopende begroting op te nemen en te realiseren. Museum Arnhem heeft uiteindelijk eind 2018 een geschikte ruimte voor de tijdelijke presentatie gevonden is

 MAZARS

28 MAART 2019 13

 Mazars N.V.
Gewaarmaakt
voor identificatiedoeleinden

huurder van de locatie sinds 1 januari 2019 en opent de presentatieruimte naar verwachting in maart 2019.

Met de hoger dan begrote baten en de verklaarbare onderbesteding ad € 700.000, is het resultaat voor toevoeging aan de Toekomstige Investeringsverplichting uitgekomen op € 1.273.939.

Met Gemeente Arnhem is in 2017 overeengekomen dat overschotten uit de exploitatie-subsidie over 2017 en verder beschouwd moeten worden als dekking voor de investeringsbegroting; eigen investeringen van Museum Arnhem in de (her)inrichting van het vernieuwde museum. Deze Toekomstige Investeringsverplichtingen worden op de balans opgenomen onder de kortlopende schulden. Deze verbijzondering was beoogd voor het over 2018 begrote resultaat ad € 324.800 en zal, als afgestemd met Gemeente Arnhem, ook worden toegepast over het meerdere ad € 949.139. Hieraan liggen overeengekomen en onderbouwde aannames ten aanzien van toekomstige besteding ten grondslag. Het betreft hier:

- vervolmaking en afronding van het Registratie- en Restauratieproject in 2019 en 2020 ad € 200.000;
- éénmalige investeringen in de tijdelijke presentatieruimte in 2019 en onderhoudsplan 2019 en 2020 ad in totaal € 300.000; uitgaven in zowel personele inzet (voorbereiding, ontwerp, produktie en instandhouding) als in materiele inzet (het ombouwen van de kerk naar een voor de doeleinden geschikte expositieruimte - niet museaal);
- toevoeging van € 773.000 (€ 448.200 meer dan begroot) aan de reservering voor de (her)inrichting* van de te realiseren nieuwe hoofdlocatie (voorzien in 2021).

* Deze (her)inrichting van Museum Arnhem betreft de (museale) inrichting, tentoonstellingsvormgeving, interieurinrichting van zalen, herinrichting van de beeldentuin, entree, horecafaciliteit & museumwinkel, activiteitenruimte, verhuizing van de gehele collectie, de openingspresentaties, het educatieaanbod, publieksinformatie, etcetera. Tezamen met de bestemmingsreserve en nog te besteden subsidies BankGiro Loterij is een bedrag van € 1.881.101 beschikbaar. Inmiddels zijn toezeggingen ontvangen van derden, waarmee het minimale ambitieniveau in de geactualiseerde investeringsbegroting gedekt is.

Door de afsplitsing van het overschot uit de exploitatiesubsidie 2018 naar (gefaseerde) toekomstige investeringsverplichting is het gepresenteerde resultaat als volgt te becijferen:

	<u>31.12.2018</u>
	€
Resultaat boekjaar voor toevoeging aan de Toekomstige Investeringsverplichting	-1.273.939
Toekomstige Investeringsverplichting 2019	-500.000
Toekomstige Investeringsverplichting 2021	- 773.000
Gepresenteerd resultaat/toevoeging eigen vermogen	<u>939</u>

 MAZARS

28 MAART 2019¹⁴

 Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

De toestand op balansdatum (solvabiliteit en liquiditeit)

Het eigen vermogen van Museum Arnhem bestaat uit een algemene reserve (vrij besteedbaar), bestemmingsreserves (door de directie aangewezen voor een specifiek doeleind) en bestemmingsfondsen (door derden aangewezen voor specifieke doeleinden).

	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
	€	€	€
Algemene reserve	528.939	528.000	500.000
Bestemmingsreserves	134.613	134.613	742.562
Bestemmingsfondsen	39.724	39.724	39.724
Totale eigen vermogen	703.276	702.336	1.282.286

Museum Arnhem heeft een inschatting gemaakt dat een algemene reserve van € 500.000 voldoende weerstandsvermogen is bij een reguliere exploitatie.

De bestemmingsreserve is gevormd voor de investeringsbegroting bij heropening. Met ingang van 2017 worden exploitatieoverschotten op de balans als verplichting opgenomen onder Investeringsverplichtingen.

Als gevolg van de presentatie van de Toekomstige Investeringsverplichting 2019 en 2021 als schuld (met Gemeente Arnhem als schuldeiser), behoort deze positie niet tot het eigen vermogen van Museum Arnhem. Desalniettemin beschikt Museum Arnhem over een acceptabele solvabiliteit. De verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen bedraagt 20,3% (2017: 30,7%) Gecorrigeerd voor de Toekomstige Investeringsverplichtingen zou de solvabiliteit nagenoeg 40% zijn. De quick ratio bedraagt 1,27 (2017: 1,5). Gecorrigeerd voor de Toekomstige Investeringsverplichtingen zou de quick ratio 1,73 bedragen. Museum Arnhem ontvangt jaarlijks de jaarsubsidie in het begin van het jaar waardoor voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn. De liquiditeitspositie van Museum Arnhem is gezond.

Begroting

De (samengevatte) begroting 2019 (uit meerjarenbegroting en geactualiseerde begroting) en 2020 (uit de meerjarenbegroting) zijn als volgt:

	MJB 2019 X € 1.000	Actueel 2019 X € 1.000	MJB 2020 X € 1.000
Directe opbrengsten	201	123	804
Indirecte opbrengsten	59	4	14
Subsidies en bijdragen	2.901	3038	3.484
Totaal baten	3.161	3.165	4.302
Personeelskosten	1.382	1.177	1.889
Frictiekosten	73	-	-
Organisatiekosten	216	386	214
Afschrijvingskosten	95	33	240
Huisvestingskosten	338	422	968
Museale zaken; programma en collectie	770	1.033	805
Marketing & communicatie	167	115	187
Totaal lasten	3.041	3.166	4.303
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	120	1	-1
Financiële baten en lasten	2	-1	2
Exploitatieresultaat	122	0	1

In de oorspronkelijke begroting voor 2019 (die uit het meerjarenbeleidsplan) was de heropening van de vernieuwde hoofdlocatie in 2019 voorzien. In het verlengde van de vertraging in de start van de vernieuwing en de verwachte gewijzigde heropeningsdatum, is de begroting voor 2019 geactualiseerd. Er zijn voor 2019 beperkt directe opbrengsten te verwachten. De hoofdlocatie zal geheel 2019 nog gesloten zijn.

Ten aanzien van de tijdelijke presentatieruimte: de prijsstelling (toegangsprijs) is lager dan regulier en de bezoekersaantallen lager dan gebruikelijk; ingeschat op de mogelijkheden in de tijdelijke presentatieruimte. In de lastenbegroting zijn de uitbreiding van de formatie, alsook de exploitatielasten van de tijdelijke presentatieruimte voorzien (personeel, huisvesting en museale zaken). Onze uitgaven op marketing & communicatie voor 2019 zijn in bovenstaande opstelling lager dan voorheen. Echter, programma- en projectgerelateerde marketing & communicatie is onder museale zaken begroot, waardoor er een vertekend beeld ontstaat. In de verwachting dat de nieuwe aanbesteding van de vernieuwing in het lopende jaar succesvol zal worden afgerond, zijn de organisatiekosten verhoogd met (in 2018 uitgestelde) advies- en begeleidingskosten.

De geactualiseerde begroting 2020 zal op basis van voortschrijdend inzicht ten aanzien van de vernieuwing en de exploitatie van de tijdelijke presentatieruimte worden opgesteld. Deze zal uiterlijk 1 oktober 2019 gereed zijn en worden voorzien van geactualiseerde, taakstellende financiële kengetallen (solvabiliteit en liquiditeit).

Arnhem, 11 maart 2019

Saskia Bak
directeur-bestuurder Museum Arnhem

4. Jaarrekening

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

(na resultaatbestemming)

		<u>2018</u>	<u>2017</u>
		€	€
VASTE ACTIVA			
MATERIËLE VASTE ACTIVA	1	48.015	61.302
VLOTTENDE ACTIVA			
VOORRADEN EN ONDERHANDEN WERK	2	-	-
VORDERINGEN	3	346.640	477.253
LIQUIDE MIDDELEN	4	3.068.244	1.751.644
TOTAAL ACTIVA		<u><u>3.462.898</u></u>	<u><u>2.290.199</u></u>

 MAZARS

28 MAART 2019₁₈

 Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

		<u>2018</u>	<u>2017</u>
		€	€
EIGEN VERMOGEN			
ALGEMENE RESERVES	5	528.939	528.000
BESTEMMINGSRESERVES	6	134.613	134.613
BESTEMMINGSFONDSEN	7	<u>39.724</u>	<u>39.724</u>
		703.276	702.336
LANGLOPENDE SCHULDEN			
LENINGEN O/G	8	69.228	93.574
KORTLOPENDE SCHULDEN			
HANDELSCHREDEUREN	9	88.280	164.847
BELASTINGEN EN PREMIES SOCIALE VERZEKERINGEN	10	48.351	193.078
NOG TE BESTEDEN SUBSIDIES EN BIJDRAGEN	11	734.508	349.856
TOEKOMSTIGE INVESTERINGSVERPLICHTINGEN	12	1.701.086	428.086
OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA	13	<u>118.169</u>	<u>358.421</u>
		2.690.394	1.494.288
TOTAAL PASSIVA		<u>3.462.898</u>	<u>2.290.199</u>

EXPLOITATIEREKENING 2018

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
		€	€	€
BATEN				
DIRECTE OPBRENGSTEN				
Publieksinkomsten	15	18.332	-	359.120
Sponsorinkomsten	16	-	-	-
Winkelopbrengsten	17	-	-	163.858
Overige inkomsten	18	110.021	100.000	190.666
		128.353	100.000	713.644
INDIRECTE OPBRENGSTEN	19	-	-	-
SUBSIDIES EN BIJDRAGEN				
Subsidie Gemeente Arnhem	20	2.848.313	2.793.000	3.147.675
Toekomstige				
Investeringsverplichtingen	12 en 20	-1.273.000	-	-428.086
Overige publieke subsidies en bijdragen	21	110.556	67.500	153.177
Overige private subsidies en bijdragen	22	164.776	50.000	158.957
		1.850.645	2.910.500	3.128.750
TOTAAL BATEN		1.978.998	3.010.500	3.842.394
LASTEN				
ALGEMENE BEDRIJFSVOERING				
Personeelskosten	23	985.913	1.320.700	2.409.499
Organisatiekosten	25	195.293	305.200	192.441
Afschrijvingskosten	24	30.785	34.700	110.710
		1.211.991	1.660.600	2.712.649
HUISVESTING				
Huur en bijkomende lasten	26	220.327	180.000	557.564
Energie	27	-	14.500	81.703
Onderhoud	28	6.113	30.000	87.338
Beveiliging	29	4.981	6.000	31.639
		231.421	230.500	758.244
MUSEALE ZAKEN				
Collectiebeheer	30	323.510	460.000	283.409
Tentoonstellingen	31	142.651	275.000	496.755
		466.161	735.000	780.164

EXPLOITATIEREKENING 2018

		Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
MARKETING EN COMMUNICATIE				
Communicatie, Educatie en Sponsoring & Fondsenwerving	32	61.525	60.000	98.153
Museumwinkel	33	-	-	136.283
		61.525	60.000	234.436
TOTAAL LASTEN		1.971.098	2.686.100	4.485.494
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		7.900	324.400	-643.100
Financiële baten en lasten	34	6.961	-400	-63.152
EXPLOITATIE RESULTAAT		939	324.800	-579.947

M MAZARS

28 MAART 2019

21

AB Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

TOELICHTINGEN AFWIJKINGEN REALISATIE 2018 TEN OPZICHTE VAN BEGROTING 2018

Algemeen

De begroting 2018 is onderdeel van het meerjarenbeleidsplan 2015-2020. In deze periode is tijdelijke sluiting en omvangrijke vernieuwing van het museum aan de Utrechtseweg in Arnhem gepland. De begrotingen zijn opgesteld met als uitgangspunt dat Museum Arnhem haar activiteiten in het vernieuwde museum aan de Utrechtseweg te Arnhem in 2019 zou hervatten. In het verlengde van de vertraging van de start van de vernieuwing als gevolg van de ingetrokken onderliggende aanbesteding en daarop volgende besluitvorming, voorzien we heropening van het museum aan de Utrechtseweg niet eerder dan in 2021. Deze vertraging heeft significante invloed op de gerealiseerde lasten in 2018.

Baten

Directe opbrengsten

In verband met de sluiting van het museum in 2018, zijn er (behoudens correctie op baten MuseumJaarKaart over voorgaande jaren) geen baten gerealiseerd uit museumbezoek. Publieksinkomsten 2018 zijn gerealiseerd in het educatieaanbod in het ErfGoedCentrum en op scholen. Deze inkomsten waren oorspronkelijk niet begroot, maar educatieve activiteiten blijven wel (gewijzigd) voortgezet worden.

Subsidies en bijdragen

Subsidie Gemeente Arnhem

Van de Gemeente Arnhem is in 2018 een exploitatiesubsidie ontvangen van € 2.848.313 (begroot € 2.793.000). In 2017 is met Gemeente Arnhem afgesproken dat overschotten van de exploitatiesubsidie in 2017 en 2018 worden beschouwd als dekking (verplichting op de balans) voor de investeringsbegroting voor de vernieuwing van het museum in plaats van toevoeging aan de bestemmingsreserve (eigen vermogen).

Daarnaast zijn in 2018 begrote uitgaven op eenmalige inrichting en start van een tijdelijke presentatieruimte gedurende de vernieuwing, hogere personeelslasten door uitbreiding in de formatie vooruitlopend op heropening, en Registratie en Restauratie van de collectie eveneens vertraagd en voorzien vanaf 2019. De eenmalige uitgaven voor de tijdelijke presentatieruimte zijn begroot op € 300.000 (personele- en materiele lasten) en de uitgaven voor Registratie en Restauratie van de collectie op € 200.000, welke niet uit de exploitatiebegroting en -subsidie over 2019 zijn gedekt. In overleg met Gemeente Arnhem wordt derhalve (afgerond) € 1.273.000 toegevoegd aan de Toekomstige Investeringsverplichting op de balans en is dit in mindering gebracht op het subsidiebedrag 2018. In de toelichting op de balans (12) wordt de onderverdeling van de Toekomstige Investeringsverplichtingen nader uiteengezet.

Overige publieke subsidies en bijdragen en Overige private subsidies en bijdragen

Gerealiseerde overige (publieke en private) subsidies en bijdragen zijn hoger dan begroot doordat er meer bijdragen voor projecten zijn geworven. Deze bijdragen zijn volledig aan projectkosten besteed of daarop voorzien.

Lasten

Personeelskosten

De personeelskosten zijn nagenoeg € 350.000 lager dan begoot. In de meerjarenbegroting waren, vooruitlopend op de heropening in 2019, personeelslasten voor onder andere Hoofd Publiek & Programma, stadsconservator en curator opgenomen. Gedurende het lopende boekjaar 2018 is aanvullend een tijdelijke productieleider voor de tijdelijke

presentatieruimte begroot. Als gevolg van de vertraging van de start van de vernieuwing, alsmede dat de opening van de tijdelijke presentatieruimte in 2019 zal zijn, zijn deze functies niet in 2018 ingevuld en worden in 2019 ingevuld. Hiervoor zijn inmiddels vacatures geplaatst.

Organisatiekosten

De organisatiekosten zijn lager dan begroot, aangezien minder dan voorzien op externe advisering op met name de vernieuwing van het museum is uitgegeven als gevolg van de vertraging.

Huur en bijkomende lasten

Museum Arnhem heeft tijdelijke depotruimte gehuurd ten behoeve van passende opslag voor de stukken die in het depot van het museumgebouw waren opgeslagen. Daarnaast is extra depotruimte gehuurd voor de uitvoering van het Registratie- en Restauratieproject, waardoor de gerealiseerde huurlasten in 2018 hoger zijn dan begroot.

Energie en onderhoud

Energielasten worden gedurende de sluiting van het museum doorberekend aan Gemeente Arnhem. In verband met de sluiting van het museum waren er in 2018 nagenoeg geen onderhoudslasten.

Collectiebeheer

De uitgaven op Collectiebeheer zijn lager dan begroot, aangezien de voorgenomen activiteiten ten aanzien van Registratie en Restauratie van de collectie later zijn gestart. Deze activiteiten zullen in 2019 worden voortgezet en afgerond. In goed overleg met Gemeente Arnhem is hiervoor een gedeelte (€ 200.000) van het overschot in de exploitatiesubsidie over 2018 aan de Toekomstige Investeringsverplichting toegevoegd (zie ook toelichting op de balans 12).

Tentoonstellingen

In 2018 is er geen geschikte locatie gevonden ten behoeve van de beoogde tijdelijke presentatieruimte, waardoor de uitgaven op Tentoonstellingen in 2018 lager zijn dan gedurende het lopende boekjaar begroot. In december is een geschikte locatie gevonden, die in het eerste kwartaal van 2019 zal worden ingericht en aan het einde van het eerste kwartaal wordt geopend. In goed overleg met Gemeente Arnhem is hiervoor een gedeelte van het overschot in de exploitatiesubsidie (€ 300.000 ten behoeve van personeel- en materiele inzet) over 2018 aan de Toekomstige Investeringsverplichting toegevoegd (zie ook toelichting op de balans 12).

Resultaat

Het begrote resultaat over 2018 ad € 324.800 is, als gevolg van de hoger dan begrote baten en verklaarbare onderbesteding/vertraging op personeelslasten, collectiebeheer en tentoonstellingen, ruim overschreden. De voorgenomen uitbreiding van het personeelsbestand en de eenmalige investeringen in de tijdelijke presentatieruimte en de Registratie en Restauratie van de collectie zullen in 2019 worden uitgevoerd, waarvoor € 500.000 van het overschot in de exploitatiesubsidie over 2018 aan de Toekomstige Investeringsverplichting is toegevoegd (zie ook toelichting op de balans 12). Conform de afspraak met Gemeente Arnhem uit 2017, is het meerdere ad € 773.000 uit het overschot op de exploitatiesubsidie toegevoegd aan de reservering ter dekking van investeringen door Museum Arnhem in 2021 ten behoeve van de inrichting van het vernieuwde museum (zie ook toelichting op de balans 12). Van het resultaat zal € 939 aan het eigen vermogen worden toegevoegd.

 MAZARS

28 MAART 2019 23

 Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

BESTEMMING EXPLOITATIERESULTAAT 2018

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
EXPLOITATIERESULTAAT	939	324.800	-579.947
BESTEMMINGSRESERVE HEROPENING			
Toevoeging	-	-	-
Onttrekking	-	-	-579.947
BESTEMMINGSRESERVE ERFGOED CENTRUM			
Toevoeging	-	-	-
Onttrekking	-	-	-28.000
EXPLOITATIERESULTAAT NA BESTEMMING	<u>939</u>	<u>324.800</u>	<u>28.000</u>

28 MAART 2019²⁴

AB Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

KASSTROOMOVERZICHT 2018

	2018	2017
	€	€
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	7.900	-643.100
CORRECTIE NIET-KASSTROOM ACTIVITEITEN		
Afschrijvingslasten	30.785	106.894
Mutatie voorzieningen	-	-
	38.685	-536.206
KASSTROOM INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Investerings in vaste activa	-17.500	-928
KASSTROOM FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
Aflossing lening Gemeente Arnhem	-24.346	-27.682
KASSTROOM OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Financiële baten en lasten	-6.961	63.152
Mutatie winkelvoorraden	-	35.353
Mutatie vorderingen	130.615	1.288.148
Mutatie schulden (exclusief aflossingsverplichting)	1.196.107	-724.512
	1.316.601	97.326
Stand liquide middelen begin van het jaar	1.751.644	1.654.318
Stand liquide middelen einde van het jaar	3.068.244	1.751.644
TOTAAL KASSTROOM	1.316.601	97.326

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

INFORMATIE OVER DE RECHTSPERSOON

VESTIGINGSADRES EN INSCHRIJFNUMMER HANDELSREGISTER

Stichting Museum Arnhem is feitelijk gevestigd op de Weerdjesstraat 70, 6811 JE ARNHEM, is statutair gevestigd in Arnhem en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 53141431.

ALGEMENE TOELICHTING

BELANGRIJKSTE ACTIVITEITEN VAN RECHTSPERSOON

De activiteiten van Stichting Museum Arnhem bestaan uit het tentoonstellen van kunstwerken in musea, collectiebeheer, het participeren in landelijke en lokale netwerken en het leveren van bijdragen aan symposia, congressen, educatie, tijdschriften en seriewerken en het publiek informeren over tentoonstellingen en collectie. Het boekjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR VERSLAGGEVING

DE STANDAARDEN OP BASIS WAARVAN DE JAARREKENING IS OPGESTELD

De jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'. Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de winst-en-verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

GEBRUIK VAN SCHATTINGEN EN OORDELEN

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva, en van baten en lasten. De werkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs; daarbij wordt rekening gehouden met eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. De collectie is eigendom van de Gemeente Arnhem; collectieaankopen worden eigendom van de Gemeente Arnhem en worden niet geactiveerd.

VOORRADEN

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde.

 MAZARS

28 MAART 2019

 Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

VORDERINGEN

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

ALGEMENE RESERVES

Het deel van het eigen vermogen waarover de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarover de organisatie is opgericht.

BESTEMMINGSRESERVE

Het deel van het eigen vermogen waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht.

BESTEMMINGSFONDS

Het deel van het eigen vermogen waaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven, waarbij de beperking door derden is aangebracht.

VOORZIENINGEN

Niet van toepassing.

PENSIOENEN

Stichting Museum Arnhem heeft voor al haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Deze is vastgelegd in het bij de verzelfstandiging per 1 januari 2014 vastgestelde Sociaal Statuut. De pensioenregeling wordt uitgevoerd door het ABP. Het recht op pensioen ten laste van het APB is afhankelijk van leeftijd, salaris en dienstjaren.

Stichting Museum Arnhem heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect daarvan in de vorm van hogere premies. De pensioenregeling wordt daarom verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling. Uitsluitend de over het boekjaar verschuldigde premies worden in de jaarrekening verantwoord.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

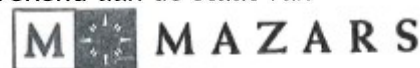
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

SUBSIDIES EN BIJDRAGEN

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode dat gesubsidieerde bestedingen hebben plaatsgevonden of waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

KOSTEN

Kosten worden op basis van de gerealiseerde bestedingen toegerekend aan de staat van baten en lasten.

28 MAART 2019 27

GRONDSLAGEN VOOR HET OVERZICHT VAN KASSTROMEN

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht zijn liquide middelen. Ontvangen en betaalde interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

BEDRIJFSRISICO'S

In het verslag van de Raad van Toezicht en het bestuursverslag zijn de risico's aangaande vernieuwing van het museum en AVG besproken. In het verlengde van de sluiting van het museum gedurende 2018, is er in beperkte mate sprake van bedrijfsrisico's. Er zijn geen voorzieningen getroffen voor oninbare vorderingen, valuta- en of renterisico's, aangezien deze risico's zich in 2018 niet hebben voorgedaan.

TOELICHTING OP DE BALANS 2018

	2018	2017
	€	€
1 MATERIËLE VASTE ACTIVA		
Inventaris en Inrichting	22.538	29.143
Hard en Software	19.018	20.931
Overige materiële vaste activa	6.458	11.228
	<u>48.015</u>	<u>61.302</u>

Het verloop gedurende het boekjaar kan als volgt worden weergegeven:

Inventaris en Inrichting	29.143	74.340
Hard en Software	20.931	56.557
Overige materiële vaste activa	11.228	36.371
Boekwaarde per 1 januari	<u>61.302</u>	<u>167.268</u>
 Inventaris en Inrichting	 -	 3.786
Hard en Software	17.500	-
Overige materiële vaste activa	-	-2.858
Des-/investeringen boekjaar	<u>17.500</u>	<u>928</u>
 Inventaris en Inrichting	 -6.605	 -48.983
Hard en Software	-19.410	-35.626
Overige materiële vaste activa	-4.770	-22.285
Afschrijvingen boekjaar	<u>-30.785</u>	<u>-106.894</u>
 Inventaris en Inrichting	 22.538	 29.143
Hard en Software	19.018	20.931
Overige materiële vaste activa	6.458	11.228
Boekwaarde per 31 december	<u>48.015</u>	<u>61.302</u>

Stichting Museum Arnhem hanteert de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages voor materiële vaste activa:

- Inventaris en inrichting 6,7%-20%
- Hard- en software 20%
- Overige bedrijfsinstallaties 10%-20%

In 2017 is versneld afgeschreven op activa die na oplevering van het vernieuwde museum buiten gebruik zijn. De extra afschrijvingskosten over 2017 bedragen € 66.507. In 2018 is geïnvesteerd in een nieuwe server ad € 17.500.

28 MAART 2019

29

 Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

	2018	2017
	€	€
2 VOORRADEN		
	<u>0</u>	<u>0</u>
3 VORDERINGEN		
Debiteuren	8.707	15.296
Omzetbelasting	107.832	104.638
Bijdragen tentoonstellingen en collectie	206.484	155.862
Overlopende activa	23.617	71.682
Overige vorderingen	-	129.775
	<u>346.640</u>	<u>477.253</u>
BIJDRAGEN TENTOONSTELLINGEN EN COLLECTIE		
Mondriaanfonds	113.375	101.662
Provincie Gelderland	62.109	-
Overige	31.000	54.200
	<u>206.484</u>	<u>155.862</u>
OVERLOPENDE ACTIVA		
Vergoeding Museumkaart	-	60.802
Overig	23.617	10.880
	<u>23.617</u>	<u>71.682</u>
OVERIGE VORDERINGEN		
Nog te ontvangen creditfacturen	-	18.866
Te vorderen huurverlaging	-	100.421
Overige vorderingen	-	10.488
	<u>-</u>	<u>129.775</u>
4 LIQUIDE MIDDELEN		
Kas	75	-
Van Lanschot betaalrekening	168.169	151.644
Van Lanschot spaarrekening	2.900.000	1.600.000
	<u>3.068.244</u>	<u>1.751.644</u>

	2018	2017
	€	€
5 ALGEMENE RESERVES		
Beginstand	528.000	500.000
Mutatie boekjaar	939	28.000
	<u>528.939</u>	<u>528.000</u>

6 BESTEMMINGSRESERVES

Heropening	134.613	134.613
	<u>134.613</u>	<u>134.613</u>

HEROPENING

Beginstand	134.613	714.562
Mutatie boekjaar	-	-579.949
	<u>134.613</u>	<u>134.613</u>

Bestedingen uit deze reserve mogen uitsluitend in het teken staan van de heropening na de vernieuwing. Om besteding uit deze reserve mogelijk te maken is een besluit van de directeur-bestuurder van Stichting Museum Arnhem noodzakelijk. In 2017 zijn de frictiekosten onttrokken aan deze bestemmingsreserve.

ERFGOED CENTRUM

Beginstand	-	28.000
Mutatie boekjaar	-	-28.000
	<u>-</u>	<u>-</u>

7 BESTEMMINGSFONDSEN

Gemeente Arnhem	39.724	39.724
	<u>39.724</u>	<u>39.724</u>

GEMEENTE ARNHEM

Beginstand	39.724	39.724
Mutatie boekjaar	-	-
	<u>39.724</u>	<u>39.724</u>

Met de Gemeente Arnhem is afgesproken dat dit bedrag beschikbaar is voor restauraties en aankopen.

8 LENINGEN O/G

Beginstand	121.256	161.690
Aflossing boekjaar	-27.682	-40.434
	<u>93.574</u>	<u>121.256</u>
Kortlopend deel	-24.346	-27.682
	<u>69.228</u>	<u>93.574</u>

MAZARS

28 MAART 2019

AB
Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Dit betreft een door de Gemeente Arnhem verstrekte lening met een looptijd van 15 jaar. Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar ter hoogte van € 24.346 zijn niet begrepen in de langlopende schulden, maar opgenomen onder de kortlopende schulden.

	2018	2017
	€	€

9 HANDELSKREDITEUREN

Handelscrediteuren	88.280	164.847
	88.280	164.847

10 BELASTINGEN EN PREMIES SOCIALE VERZEKERING

Loonheffingen	37.992	175.840
Pensioenpremies	10.359	17.238
	48.351	193.078

11 NOG TE BESTEDEN SUBSIDIES EN BIJDRAGEN

BankGiro Loterij	480.015	320.461
Mondriaanfonds	63.123	-
Overige vooruitontvangen bijdragen	191.370	29.395
	734.508	349.856

Met de BankGiro Loterij is Museum Arnhem overeengekomen dat bijdragen die niet in de exploitatie zijn benut, kunnen worden ingezet ter dekking voor door Museum te plegen investeringen in de (her)inrichting van de vernieuwing.

De toename in de Overige vooruitontvangen bijdragen betreft voornamelijk de beschikking van Provincie Gelderland inzake de "Gelderland Biennale 2019", waarvoor Stichting Museum Arnhem penvoerder is.

12 TOEKOMSTIGE INVESTERINGSVERPLICHTING

In 2017 is het overschot uit de exploitatiesubsidie 2017 van Gemeente Arnhem ad € 428.086 als een verplichting (schuld) gepresenteerd en is overeengekomen het overschot uit de exploitatiesubsidie 2018 (begroot € 324.800) eveneens aan de verplichtingen toe te voegen. Op de van gemeente Arnhem ontvangen middelen rust de verplichting om deze te besteden aan de vooraf met de gemeente Arnhem afgesproken specifieke bestemmingen. Van het overschot uit 2018 is € 500.000 als schuld verantwoord onder Toekomstige Investeringsverplichting 2019 ter dekking van (vertraagde) investering in Registratie en Restauratie Collectie (€ 200.000) en de tijdelijke presentatieruimte (€ 300.000; personele- en materiele lasten). Het meerdere (€ 773.000) is toegevoegd aan de Toekomstige Investeringsverplichting 2021; betrekking hebbende op de investeringen in de (her)inrichting van de vernieuwing.

Toekomstige Investeringsverplichting 2019	500.000	-
Toekomstige Investeringsverplichting 2021	1.201.086	428.086
	1.701.086	428.086

28 MAART 2019

32

 Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

	2018	2017
	€	€
13 OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA		
Netto salarissen	1.768	-
Nog te betalen personeelskosten	1.565	
Aflossingsverplichtingen	24.346	27.682
Reservering vakantiedagen	5.906	20.556
Reservering vakantiegeld	27.165	30.288
Vooruitontvangen Mondriaanfonds	-	55.500
Overige overlopende passiva	57.419	224.396
	118.169	358.421

In november 2018 heeft Museum Arnhem een toezegging van € 40.000 ontvangen van Fonds21 voor een bijdrage voor het programma 2019 "Museum Arnhem komt naar je toe".

14 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN, VERPLICHTINGEN EN REGELINGEN

	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
	€	€	€
Aon (verzekeringspakket)	35.000	-	-
Breedband Arnhem	5.580	13.950	-
Color Business Centers (extern depot)	19.000	-	-
Rijksvastgoeddienst (depot schaarsbergen)	32.532	-	-
Stichting Beheer Rozet (huur ECG)	25.600	102.400	-
Stichting Beheer Rozet (servicekosten ECG)	97.200	388.800	-
T.J. de Rijk (Walburgiskerk)	66.600	66.600	-
	281.512	571.750	-

TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING 2018

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
15 PUBLIEKSINKOMSTEN			
Entreegelden	651	-	71.491
Museumkaart bezoek (incl. correctie voorgaande jaren)	1.625	-	239.096
Rondleidingen/Educatieve projecten	16.055	-	48.533
	<u>18.332</u>	<u>-</u>	<u>359.120</u>
Kaartverkoop	-	0	19.270
Museumjaarkaart	-	0	41.960
Totaal aantal betalende bezoekers	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>61.230</u>
16 SPONSORINKOMSTEN			
Overige sponsorinkomsten	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
17 WINKELOPBRENGSTEN			
Winkelopbrengsten	-	-	163.858
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>163.858</u>
18 OVERIGE DIRECTE OPBRENGSTEN			
Collectiebeheer en advies	100.000	100.000	100.000
Huuropbrengst Museumcafé	-	-	17.489
Overig	10.021	-	73.177
	<u>110.021</u>	<u>100.000</u>	<u>190.666</u>
19 INDIRECTE OPBRENGSTEN			
Indirecte opbrengsten	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
20 SUBSIDIE GEMEENTE ARNHEM			
Exploitatiesubsidie	2.848.313	2.793.000	3.147.675
Toevoeging Toekomstige Investeringsverplichting 2019	-500.000	-	-
Toevoeging Toekomstige Investeringsverplichting 2021	-773.000	-	-428.086
	<u>1.575.313</u>	<u>2.793.000</u>	<u>2.719.589</u>

Met Gemeente Arnhem is afgesproken dat een overschot uit de exploitatiesubsidie 2017 als een verplichting (schuld) op de balans wordt gepresenteerd en niet als een bestemmingsreserve. Derhalve is in 2017 een bedrag van € 428.086 als verplichting opgenomen op de balans. Voorts is overeengekomen het overschot uit de exploitatiesubsidie 2018 (begroot € 324.800) eveneens aan deze verplichting toe te voegen. In overleg met Gemeente Arnhem is € 500.000 als schuld verantwoord onder Toekomstige Investeringsverplichting 2019 ter dekking van (vertraagde) investering in Registratie en Restauratie Collectie (€ 200.000) en de tijdelijke presentatieruimte (€ 300.000; personele en materiele lasten). Het meerdere (€ 773.000) is toegevoegd aan de Toekomstige Investeringsverplichting 2021; betrekking hebbende op de investeringen in ver-/nieuwbouw.

21 OVERIGE PUBLIEKE SUBSIDIES EN BIJDAGEN

Exploitatiebijdrage Erfgoed Centrum	-	-	30.083
Bijdrage ID banen uit participatie	3.678	7.500	25.523
Mondriaanfonds	96.878	60.000	97.571
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie	10.000	-	-
	<u>110.556</u>	<u>67.500</u>	<u>153.177</u>

In 2018 zijn de gerealiseerde Overige publieke subsidies en bijdragen hoger dan begroot doordat er meer bijdragen voor projecten zijn geworven. Deze bijdragen zijn volledig aan projectkosten besteed of daarop voorzien.

22 OVERIGE PRIVATE SUBSIDIES EN BIJDAGEN

BankGiro Loterij	40.465	50.000	97.027
Overig	124.311	-	158.957
	<u>164.776</u>	<u>50.000</u>	<u>256.029</u>

In de Begroting 2018 is (een gedeelte van) de jaarlijkse bijdrage opgenomen vanuit de overeenkomst met BankGiro Loterij. Overige Private Bijdragen worden niet begroot, aangezien deze in het lopende boekjaar ook worden aangevraagd op basis van lopende projecten. In 2018 zijn de gerealiseerde Overige private subsidies en bijdragen hoger dan begroot doordat er meer bijdragen voor projecten zijn geworven. Deze bijdragen zijn volledig aan projectkosten besteed of daarop voorzien.

De overige private subsidies en overige bijdragen -anders dan BankGiro Loterij - betreffen (in alfabetische volgorde):

ArtEZ, Fonds21, Ondernemersfonds Arnhem, Prins Bernhard Cultuurfonds Gelderland, Provincie Gelderland, Rabobank Arnhem en Omstreken, Stichting Modekern, Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Titus Fonds) en VSBfonds.

28 MAART 2019 35

AB Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
23 PERSONEELSKOSTEN			
Lonen en salarissen	606.235	979.000	1.135.064
Sociale lasten	96.786	149.000	201.368
Pensioenpremie	87.207	106.000	146.842
Overige personeelskosten	43.962	45.700	46.336
Ingeleend personeel	117.600	19.000	299.941
Frictiekosten	34.124	22.000	579.947
	<u>985.913</u>	<u>1.320.700</u>	<u>2.409.499</u>

Gedurende het jaar 2018 waren gemiddeld 13,68 medewerkers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2017: 26,47 FTE). In de meerjarenbegroting was voor 2018 een uitbreiding van het personeelsbestand voorzien in aanloop naar de heropening in 2019. In afwachting van de besluitvorming omtrent de vernieuwing van het museum is een aantal vacatures in 2018 nog niet ingevuld. Dit betreft onder andere de positie van Hoofd Publiek & Programma, stadsconservator en curator. Aangezien niet eerder dan eind 2018 een geschikte locatie is gevonden ten behoeve van de tijdelijke presentatieruimte, is de functies van tijdelijke productieleider ook in 2018 nog niet ingevuld. Deze functies worden in 2019 ingevuld.

24 AFSCHRIJVINGSKOSTEN

Afschr. Inventaris en inrichting	6.605	6.600	48.983
Afschr. hard- en software	19.410	25.000	35.626
Afschr. overige bedrijfsinstallaties	4.770	3.100	22.285
Boekresultaat activa	-	-	3.816
	<u>30.785</u>	<u>34.700</u>	<u>110.710</u>

De afschrijvingslasten voor 2018 waren mede begroot op investeringen in Materiele Vaste Activa in het lopende boekjaar. Als gevolg van de uitstel op de vernieuwing van het museum hebben deze investeringen niet plaatsgevonden en zijn de afschrijvingskosten in 2018 lager dan begroot.

25 ORGANISATIEKOSTEN

Outsourcing P&O	4.955	13.000	7.728
Accountantskosten	21.000	35.000	32.272
Advieskosten	83.238	155.200	62.556
Onderhoud automatisering	34.789	55.000	37.135
Abonnementen, contributies & lidmaatschappen	17.435	13.500	13.673
Overige organisatiekosten	33.876	33.500	39.077
	<u>195.293</u>	<u>305.200</u>	<u>192.441</u>

De organisatiekosten zijn lager dan begroot, aangezien minder dan voorzien op externe advisering en uitbesteding op met name de vernieuwing van het museum is uitgegeven als gevolg van de vertraging.

28 MAART 2019

36

AB Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
26 HUUR EN BIJKOMENDE LASTEN			
Huur	23.250	12.000	384.699
Huur depots	78.603	55.000	49.355
Huur EGC	25.229	25.000	22.917
Bijdrage exploitatie Rozet	85.573	82.000	87.766
Bijdrage exploitatie EGC	6.163	5.500	5.508
Gemeentelijke & provinciale lasten	1.510	500	7.273
Overig	-	-	47
	<u>220.327</u>	<u>180.000</u>	<u>557.564</u>

In verband met de huur van aanvullende kantoorruimte en aanvullende tijdelijke depotruimte ten behoeve van de uitvoering van het Registratie- en Restauratieproject, zijn de gerealiseerde huurlasten in 2018 hoger dan begroot.

27 ENERGIE

Gas	-	5.000	29.155
Electra	-	5.000	37.703
Water	-	4.500	14.845
	<u>-</u>	<u>14.500</u>	<u>81.703</u>

Energielasten zijn gedurende de sluiting van het museum doorberekend aan Gemeente Arnhem.

28 ONDERHOUD

Gebouw onderhoud	6.113	19.500	43.076
Tuin onderhoud	-	-	132
Brandpreventie	-	-	1.217
Beveiliging - techniek	-	-	42.914
Overig	-	10.500	-
	<u>6.113</u>	<u>30.000</u>	<u>87.338</u>

In verband met de sluiting van het museum waren er in 2018 nagenoeg geen onderhoudslasten.

29 BEVEILIGING

Beveiliging - activiteiten	625	3.500	20.673
Overig beveiliging	4.356	2.500	10.965
	<u>4.981</u>	<u>6.000</u>	<u>31.639</u>

In verband met de sluiting van het museum waren er in 2018 minder beveiligingslasten.

28 MAART 2019 37

AB

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
30 COLLECTIEBEHEER			
Huur collectie	100.000	100.000	100.000
Aankoop collectie	137.322	90.000	109.646
Restauratie collectie	3.120	75.000	17.408
Ontsluiting collectie	-	25.000	-
Verzekering collectie	29.052	30.000	27.337
Collectie overig	59.713	140.000	29.768
Ontvangen schadeuitkeringen	-5.697	-	-750
	<u>323.510</u>	<u>460.000</u>	<u>283.409</u>

Met de voorziene sluiting van het museum in 2018, is in de begroting 2018 een omvangrijk Registratie- en Restauratieproject op de collectie gepland, waarvoor ruim € 240.000 was opgenomen. Dit project is ten dele uitgevoerd in 2018 uitgevoerd en wordt in 2019 afgerond; waarvoor een deel van de exploitatiesubsidie 2018 (€ 200.000) is verbijzonderd naar 2019.

31 TENTOONSTELLINGEN

Vorbereiding	83.724	-	141.438
Objecten	1.203	-	59.419
Inrichting	25.484	-	139.343
Overig	2.960	150.000	3.529
Communicatie	18.771	75.000	131.963
Educatie	10.509	50.000	21.064
Overig	-	-	-
	<u>142.651</u>	<u>275.000</u>	<u>496.755</u>

In verband met de voorziene sluiting van het museum in 2018 en gedeeltelijk 2019, was voor 2018 de opening van een tijdelijk museum voorzien met éénmalige investeringen en bijkomende kosten op gebied van Communicatie en Educatie ad in totaal € 275.000. Eind 2018 is een geschikte lokatie gevonden, maar is de verbouwing/inrichting hiervan nog niet begonnen. Hierdoor is er een onderbesteding op de begrootte uitgaven. Op basis van de aard van de lokatie wordt een eenmalige investering en onderhoudsprogramma in 2019 ad € 300.000 aan personele- en materiele inzet begroot, waarvoor een gedeelte van het overschot uit de exploitatiesubsidie 2018 is verbijzonderd.

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
32 COMMUNICATIE, EDUCATIE, SPONSORING & FONDSENWERVING			
Advertenties	4.269	-	9.570
Radio/TV	-	-	343
Printmedia	3.799	-	12.327
Website	8.610	-	4.322
Inhuur personeel educatie	16.797	-	32.418
Sponsor evenementen	-	-	250
Overige communicatie	21.497	50.000	30.678
Overige educatie	6.029	-	6.298
Overige fondsen werving	525	10.000	1.948
Overig	-	-	-
	<u>61.525</u>	<u>60.000</u>	<u>98.153</u>

33 WINKEL

Inkoop boeken	-	-	28.995
Inkoop drukwerk	-	-	5.780
Inkoop overige artikelen	-	-	41.005
Inkoop Museumkaart	-	-	48.248
Overige	-	-	12.255
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>136.283</u>

34 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Rente baten	-	-3.400	-71.124
Rente lasten	6.961	3.000	7.881
Overig	-	-	90
	<u>6.961</u>	<u>-400</u>	<u>-63.152</u>

Als gevolg van een aanpassing van de creditrente op tegoeden bij onze huisbankier, zijn de geprognoseerde rentebaten in 2018 niet gerealiseerd. In het verlengde van de sluiting van het museum en de reductie in het functiehuis, was een aanzienlijk verlaging van de lasten uit hoofde van financiële dienstverlening begroot. Deze is ten opzichte van de begroting niet, maar ten opzichte van voorgaande jaren wel gerealiseerd.

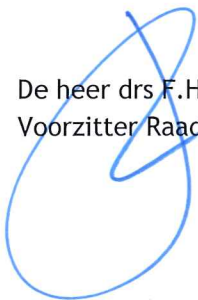
Arnhem, 20 maart 2019

Directeur-bestuurder
mevrouw drs S.M. Bak

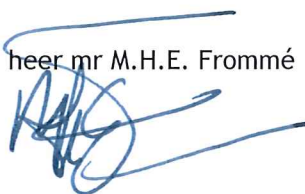

Raad van Toezicht

De heer drs F.H. Candel
Voorzitter Raad van Toezicht

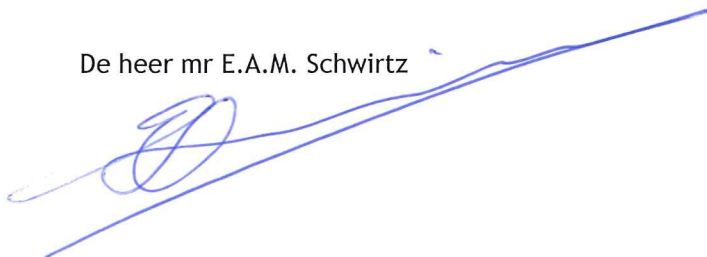
De heer mr M.H.E. Frommé

Mevrouw H.C.M. van der Linden ba.

De heer mr E.A.M. Schwirtz

 MAZARS

28 MAART 2019 40

 Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

5. Verantwoordingsmodel WNT 2018

WNT-verantwoording 2018 Stichting Museum Arnhem

De WNT is van toepassing op Stichting Museum Arnhem. Het voor Stichting Museum Arnhem toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000,00 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende

topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	S.M. Bak
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	[01/01] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	125.407
Beloningen betaalbaar op termijn	18.386
<i>Subtotaal</i>	<i>143.793</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	143.793
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2017	
bedragen x € 1	S.M. Bak
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	[01/01] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	123.334
Beloningen betaalbaar op termijn	16.875
<i>Subtotaal</i>	<i>140.209</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000
Totale bezoldiging	140.209

28 MAART 2019

41

AB Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700,00 of minder.

Naam topfunctionaris	Functie
F.H. Candel	Voorzitter Raad van Toezicht
M.H.E. Frommé	Lid Raad van Toezicht
H.C.M. van der Linden	Lid Raad van Toezicht
E.A.M. Schwartz	Lid Raad van Toezicht

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstverband verstrekt.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de directie van Stichting Museum Arnhem

VERKLARING OVER DE IN HET JAARSTUK OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Museum Arnhem te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Museum Arnhem per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen bij en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de exploitatierekening over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Museum Arnhem zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

NALEVING ANTICUMULATIEBEPALING WNT NIET GECONTROLEERD

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekeningen en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Algemeen (1)
- Verslag Raad van Toezicht (2)
- Bestuursverslag (3);
- WNT-verantwoording (5)

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE DIRECTIE VOOR DE JAARREKENING

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen bij en krachtens de WNT. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de Raad van Toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Apeldoorn, 28 maart 2019

MAZARS N.V.

w.g.

drs. J. van der Lelie RA